

Megkötötték Moszkvában a magyar—szovjet polgári családjogi és bűnügyi jogsegély-szerződést

1958. július 5 és 15 között Moszkvában tárgyaltak Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének kormányküldöttségei a polgári, családjogi és bűnügyi jogsegély-szerződésről.

Magyar részről a tárgyalásokon részt vettek dr. Nezvál Ferenc, a Magyar Népköztársaság igazságügyminisztere, a küldöttség vezetője, dr. Timár István, a Magyar Népköztársaság igazságügyminisztere, a törvényelőkészítő főosztályának vezetője, Mányik Pál, a Magyar Népköztársaság Külügyminisztériuma 1. sz. politikai osztályának vezetője, dr. Szilbereky Jenő, a Magyar Népköztársaság legfőbb ügyészségének osztályvezető ügyésze és dr. Tallós József, a Magyar Népköztársaság Igazságügyminisztériumának főelőadója. Szovjet részről a tárgyalásokon részt vettek: N. Sz. Patolicse, az SZSZKSZ Külügy-

minisztériuma 5. európai osztálya vezetőjének helyettese.

A tárgyalásokon mindkét részlől szakértők is résztvettek.

Az őszinte barátság és a teljes egyetértés légkörében megtartott tárgyalások eredményeként a jogsegély-szerződést a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának megbízásából dr. Nezvál Ferenc, a Magyar Népköztársaság igazságügyminisztere, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége Legfőbb Tanácsa elnökségének megbízásából pedig N. Sz. Patolicse, az SZSZKSZ külügyminiszterének első helyettese 1958. július 15-én Moszkvában aláírták. A szerződés értelmében a szerződő felek állampolgárai és jogi személyei egymás területén, személyüket és vagyonukat illetően azonos törvényes jogvédelemben részesülnek, s polgári és családjogi ügyekben,

valamint bűnügyekben, a másik állam bíróságaihoz, ügyészségeihez, állami közjegyzőihez és más hatóságaihoz az illető állam saját polgáira érvényes feltételek mellett fordulhatnak.

A szerződés biztosítja a polgári és családjogi ügyekben hozott bírósági határozatok kölcsönös végrehajtását, továbbá a polgári, családjogi és büntető ügyekben a bírósági megkeresések kölcsönös teljesítését. Szabályozza továbbá a gyámsággal, gondnoksággal, örökbefogadással és örököslel kapcsolatos, valamint a két állam polgárai között egyéb vonatkozásban felmerülhető jogi kérdéseket, kimondja, hogy a két állam illetékes szervei kölcsönösen tájékoztatják egymást hatályos jogszabályaikról.

A szerződés a megerősítő okiratok kicserélésétől számított harmadik napon íép hatályba.

Üzletházat építenek Ságváritelepen

Fűszer-csemege üzlet és ruhásbolt lesz az új üzletházban

Már jóelőre gondoskodás történik, hogy a Ságvári telepen épülő új munkásnegyed megfelelő üzleteket kapjon. A városi tanács építés és közlekedési osztálya és a kereskedelmi osztály kezdeményezésére az új település szélén, a nemzetközi útnál még ez évben üzletház épül. Az üzletház külsőleg hasonló lesz az újonnan, egységes tervek szerint épülő családi ikerlakóházakhoz. Egy ruházati bolt, valamint egy fűszer-csemege bolt nyílik meg majd az épületben. Úgy tervezik, hogy a ruházati boltban textil méteráru és konfekciós áru is legyen. A fűszer-csemege bolt raktárát is úgy rendezik be, hogy ipari cikkfeléség is kapható legyen benne, mindaz, ami egy ilyen település lakói számára szükségesek.

E két bolt létesítése a műhelytelek számára is előnyt jelent. Ugyanis az ottani lakóknak nem kell egész a városba járniuk, ha be akarnak vásárolni, ebben a boltban szerezhetik be a szükséges árut.

Az építkezés költsége mintegy 180 ezer forintot tesz ki. A városi tanács építési és közlekedési osztálya kezdeményezésére az épület megépítésére társadalmi munkát szerveznek. Előre láthatólag 40 ezer forint értékű társadalmi munkát vé-

geznek majd el az üzletház építésénél. A városi tanács végrehajtó bizottsága 140 ezer forintot biztosított az épülethez szükséges anyagokra.

A tervek szerint november 7-re készül el a Ságvári telepi új üzletház.

Ápolónőképző tanfolyam kezdődik Budapesten

Az Orvostovábbképző Intézet egészségügyi szakiskolája (Bp., IV., Erkel Ferenc u. 26) 1958. augusztus 15-ével két éves ápolónőképző tanfolyamot indít. Felvételtelük kérhetik 17—32 éves nők, akik érettségi tettek, vagy az általános iskola 8. osztályát elvégezték. A kérvényekhez az utolsó iskolai bizonyítványt, születési anyakönyvi kivonatot, orvosi bizonyítványt, sajátkezüleg írt önéletrajzt kell mellékelni. A kérvényeket 1958. július 30-ig az iskola igazgatójának kell beküldeni.

Viszontlátásra két hét múlva...

Több mint 600 szegedi gyermeket vitt a vonat a Mátrába

— Képzeld — magyarázza az egyik édesanya a villamosban — alig aludtunk valamit. Ez a gyerek olyan izgalomban volt, hogy még este 11 órakor sem akart lefeküdni. Először utazik el a szülői háztól, a Mátrába... Most könnyen felkelt, már hajnali négy órakor kiugrott az ágyból és az első szava az volt: »Anyu, mindent becsomagoltál!«

— Nálunk is így történt — válaszolja, fűrtőshajú gyermekét magához szorítva, a másik édesanya...

S a Nagyllomásnál leszállnak. A pályaudvar előtti téren már csoportokba verődve várakozik több, mint 600 szegedi gyerek, számos úttörő, 7 évestől 14 éve-

— Megengedem, hogy a babát odaadjátok öcsinek... Hat óra ötven perc. Elő a mozdonynál magasra emelkedik a zöld »palacsintasütő«, s elindul a vonat. A gyerekcsoportok mosolyognak, karok erdejé nyúl ki a kupék ablakaiból, a szülők zsebkendőket lengtetve integetnek szeretett gyermekeiknek. Bizony sok édesanya szeméből potyognak a könnyek, amikor gyermekük után kiáltják:

— Igazán, 85 forint semmi az utazásért, a kétéhes mátrai üdülésért, teljes ellátásért egy gyerek után. A szakszervezet kitett magáért...

De már indulnak is ki a peronra és a hátizsákokkal, táskákkal, kisebb bőröndökkel, jökevényen száll a hatalmas gyermekereg a különvonat kupéiba. S a szülők talán még többen vannak: anyukák és apukák féltő gonddal kísérik ki az állomásra legdrágább kincseiket. A kis Ördög Jóska azonban frappáns megjegyzést tesz:

— Csak nyugodjatok meg, én mindent elintézek — szól nagykomolyan a vonatablakból szüleiknek.

Az apa — a Vízügyi Igazgatóság dolgozója — és az anya összenéznek: mit is válaszoljanak a kitűnő tanuló gyereknek?

Venkei Lacika nevetve integet édesapjának, Kiss Marika — a Gyufagyárból egyedül jött — meg nagyban majszolja a vonatablakban a cukrot, amit édesanyja nyújtott fel neki. Répási Evike csókot int anyukájának és búcsúzóul ezt mondja:

— Megengedem, hogy a babát odaadjátok öcsinek...

Hat óra ötven perc. Elő a mozdonynál magasra emelkedik a zöld »palacsintasütő«, s elindul a vonat. A gyerekcsoportok mosolyognak, karok erdejé nyúl ki a kupék ablakaiból, a szülők zsebkendőket lengtetve integetnek szeretett gyermekeiknek. Bizony sok édesanya szeméből potyognak a könnyek, amikor gyermekük után kiáltják:

— Vigyázz nagyon magadra, egyél, hizzál, a viszontlátásra drágám, két hét múlva... Markovits Tibor

Bevált-e a nyereségrészesedési rendszer?

Kormányunk a múlt év elején határozatot hozott az üzemi nyereségrészesedési rendszer bevezetésére a népgazdaság csaknem minden ágában. Ezzel az intézkedéssel a kormány új, eddig elterő anyagi érdekeltsgü módszert alkalmazott. Ismeretesek Lenin elvtársnak az anyagi érdekeltsgü irrott tanításai, melyeknek lényege, hogy a szocialista építésben a lelkesedésen túl, az anyagi érdekeltsgüre is építeni kell. Ennek alapján a nyereségrészesedési rendszer, a vállalati érdeken keresztül, a népgazdaság fejlődését kívánja szolgálni.

Megvizsgálva a nyereségrészesedési rendszer eddig tapasztalható vonásait, a következőket kell rögzítenünk:

A népgazdaság gyors konszolidációjában a nyereségrészesedési rendszer rendkívül hatásos tényezőnek bizonyult, annak ellenére, hogy a kormányhatározatot követő időben sok jószándékú ember is kétségbe vonta, ezen intézkedés végrehajtását. Sőt, a defenzív ellenforradalmi erők, minden eszközt felhasználtak arra, hogy ezt a kétséget a dolgozóknak táplálják. Ennek ellenére a múlt évben teljesítették a népgazdasági terv követelményeit. A múlt év közepétől kezdve a nyereségrészesedés egyre gyakorabb témája lett a munkásbeszélgetéseknek és végül is osztatlan lelkesedést keltett, amikor ez év első negyedének végén, a népgazdaság vállalatai, mintegy 1 milliárd forintot fizettek ki. Ez az összeg átlagosan 2 heti keresetnek megfelelő juttatás.

Feltétlenül szembetűnik a nyereségrészesedési rendszer politikai-erkölcsi hatása. Nemcsak arról van szó, hogy a kormány ígéretét valóráváltotta, hanem

ezen túlmenően, éppen a nyereségrészesedési rendszer következtében erősödött az üzemi demokrácia. Emlékezzetes ugyanis, hogy a létrehívott üzemi tanácsok, a rendelkezésre álló nyereségrészesedést a dolgozók képviselőinek meghallgatásával, teljesen önállóan osztották fel, a maguk szabta feltételek mellett. Ezzel a módszerrel sikerült érzékeltetni a »Miénk a gyár« jelszót. A nyereségrészesedésen keresztül ezt a fogalmat azok a dolgozók is megértették, akiknek politikai tudásuk egyébként eddig erre nem adott módot. Eppen a nyereségrészesedés az, amelyen keresztül a dolgozók közelebb kerültek a gyár termelési, műszaki problémáihoz, mivel ezentúl nem közömbös számunkra az, hogy a vezetők és a kollektíva hogyan, milyen eredménnyel hajtja végre a tervben foglalt feladatokat.

Nem lebecsülendő a részesedési rendszer hatása a munkafegyelmre és a termelékenység alakulására. A vállalati vezetők és a műszaki gárda hathatós eszközök kaptak a kezükbe, mert hatásosabban lehet fegyelmelni az igazolatlanul mulasztókat, a társadalmi tulajdon ellen vétőket. Szinte kivétel nélkül minden üzemi nyereségrészesedési szabályzatában találunk a dolgozók által javasolt és üzemi tanács által megerősített olyan csökkentő feltételeket, amelyekkel a fegyelmelzetenkedőket kizárják a részesedésből, vagy csak csökkent mértékben engedélyeznek részükre kifizetést.

A másik szempont, amelyet feltétlenül ki kell hangsúlyozni, hogy ezzel a rendszerrel megoldódott az üzemi törzsgárda jutalmazásának megbecsülésének hosszú idő óta húzódnó kérdése. Ahogy a szabályzatok rendelkeznek a fegyelmelzetenkedőkkel szemben, ugyanúgy megtaláljuk a törzsgárda jutalmazására vonatkozó előírásokat is. Ez rendkívül helyes dolog, mert az utóbbi években számos, igen komoly gondot okozott az egyes szakmák közötti munkaerővándorlás.

Számottevő mértékben javította a nyereségrészesedési rendszer a vállalatok műszaki fejlesztését és a jóléti intézmények színvonalának emelését is. Köztudomású, hogy a terven felül elért eredmény 10 százaléka fordítható vállalatfejlesztési alapra. Ez tehát végeredményben az üzemi kollektíva közvetett juttatása, amelynek segítségével a jó eredmények mértékben fejlesztheti a termelés színvonalát. Ugyanakkor a nyereségrészesedés kifizethető részében megfelelő tartalékok képezhetők, amelyek felhasználásával emelni lehet a vállalaton belül működő jóléti intézmények hatásosságát. Jellemző, hogy a könnyűipar területén általánosságban 3—6 nap részesedésnek megfelelő tartalékok képeztek. Ez az összeg szolgálhat az igazgatói alap kiegészítésére, a vállalati kultúr- és sportszakosztályok anyagi alapjainak bővítésére, bölcsődék, napközi otthonok színvonalának emelésére és más, számos, územinkben ismeretes jóléti és szociális intézmények dotálására. Mindezekből világosan kitűnik, hogy a nyereségrészesedési rendszer nagymértékben segíti elő a gyártmányfejlesztést, a korszerűsítést és a szociális ellátottság színvonalát.

Az elmondott pozitív vonásokon kívül természetesen fellelhetőek negatív tendenciák is. Ezek súlyuknál fogva azonban másodrendű szerepet játszanak. Mindazonáltal hiba volna elhallgatni őket. A legnagyobb súllyal jelentkező probléma a sok helyen fellelhető egyenlőtlenség. Sokan úgy tekintik a nyereségrészesedést, mint tizenharmadik havi fizetést. Ezzel szemben le kell szögezni: a nyereségrészesedés nem járandóság, hanem jutalom, amely mindenkor az eredmények mértékében fizethető ki. Mivel az eredményekben nem mindenki egyenlő mértékben játszik közre, nyilvánvaló, a nyereségrészesedés sem lehet egyenlő mértékű. Feltétlenül helyesek azok az elképzelések, amelyek keresik, kutatják, milyen módon lehet leghelyebben megközelíteni a tényleges közreműködés mértékét. Valószínű, hogy a különféle eredménynyel záruló gazdasági évek nem fognak teljes havi, vagy közel azonos mértékű részesedést biztosítani. Ez a dolog rendjéből következik. A gazdálkodásban rendkívül sok tényező játszik közre, s összetett jellegénél fogva az eredmények is rendkívül változók.

Kétségtelen az is, hogy a jelenlegi árrendszer hiányosságai, a nem mindig megfelelő árarányok, lehetőséget nyújtanak a jövedelmezőség emelésére, anélkül, hogy ez a kollektíva jó munkáját jelentené. Ezzel kapcsolatban a folyó évre megjelent többletnyereség kiszámítására vonatkozó kormányutasítások biztatóak. Arról van szó, hogy a kollektíva munkájától nem függő, a gazdasági konstrukcióból, az árrendszer hiányosságaiból adódó nyereségtöbbleteket el lehet vonni. Ugyanakkor természetesen figyelembe kell venni és az utasítások erre módot is adnak, hogy a népgazdasági érdekből, jövedelmezőséget károsan befolyásoló gyártmányösszetétel változás, új cikkek bevezetése stb. miatt, a kollektíva ne károsodjon a nyereségrészesedés vonalán. A gazdasági bizottság a múlt évi nyereségrészesedési rendszer vizsgálata során megállapította, hogy helytelen volt a kereskedelemben és más, nem termelő népgazdasági ágban a nyereségrészesedési rendszert bevezetni. Ezért a folyó évre már olyan határozat született, hogy nyereségrészesedés csak az anyagi termelés vonalán dolgozó vállalatok fizethetnek ki. Hibaként állapítható meg az, hogy az 1957-es gazdasági év sok torzulást okozott, mivel az ellenforradalmat megelőző időszak bázisként való kezelése erre módot és alkalmat nyújtott. Ezért helyes, hogy a kormány az elmúlt év gazdasági konszolidációjának és az új struktúrájának jobban megfelelő időszakát írta elő követelménynek.

Nem kétséges, hogy a folyó évben a nyereségrészesedés tekintetében is nagyobb feladatok állanak előttünk. Ezt megköveteli jelenlegi gazdasági helyzetünk és az elmúlt évben tapasztalt hiányosság is. Ennek ellenére is változatlanul nagy jelentőségű a nyereségrészesedési rendszer, s a címben felvetett kérdésekre maguk a dolgozók adják meg a választ, akik az üzemben, a munkapadoknál nagy természetességgel és bizalommal tárgyalják: mennyi lesz a nyereségrészesedés a gazdasági év befejeztével?

Marosi János

Szatymazi barack külföldön

A szegedi járás szép kertjeiben már újabb gyümölcs: az őszibarack és a sárgabarack is érik már. A szövetkezetek Csongrád megyei értékesítő központjának szegedi kirendeltsége az ízletes gyümölcsből Budapestre és hazánk különböző városába jelentős mennyiséget küld.

A környék kertjeinek finom termése azonban több külföldi országba is eljut, s méltán arat sikert. Főképpen Szatymazról, azután környékéről 18 vagon őszibarackot szállítottak már Nyugat-Németországba. Barackot ezután küldünk Csehszlovákiába és természetesen a Német Demokratikus Köztársaságba is,